



9. Luther, Joh. ^{Walterpuder}: De homicida in persona
errante
10. Rothenbeccius, Georgius Paulus: De privilegiis ingeniorum
errantium
11. Schmid, Joh. ^{errantium} Generatus: Cum nobilitas in nobilitate adscris-
situr: Dissertatio in ang. superioritate hertfordi-
12. Schroeterus, Johannes, Christophorus: De exceptionibus
post sententiam opponi solitis 2 Bände.
13. Schroeterus, Johannes Christophorus: De exceptionibus post
sententiam opponi solitis 1727.
14. Storre, Henric. Anton: De actionibus contra
magistratum vel judicem instituentis.

1709

1. Bayerus, Georgius Conradus: De foro militum privi-
legiato.
2. Bilger, Johann, Fredericus: De diebus continuis.
2 Bände
3. Dammertker, Joh. Frederic: De jure principibus sacro.

4. Fichtner, Joh. Georgius : De actione condictionis
de sportulis
5. ¹⁷⁴⁶ ² Franke, Samuel : De jurisdictionum finibus
6. ¹⁷⁴⁶ Hildebrand, Hieronymus : De conservatione ferarum
nostrae. Von schottischer Regierung 1746. 2 Bände
7. Hildebrand, Hieronymus : De jure regali in aliis
territoriis Superioritatem non inferente.
8. Koenig, Johann Georgius : De mensuris valorificis
9. Rink, Eustachius Theobaldus : De collisione legum
naturalium.
10. Sonnlechner, Christophorus : Saltus ab extremis ad
extremum generis sub regiam censuram
(quae vulgo vocatur Festnacht)
11. Wuelker, Georgius Christophorus : Fudicium in propria
causa. — Dissert. in publicam.



~~A. J. J.~~ 19
G. 1. num. 11.

1709 2a

L. L.
DE

DIEBUS CONTINVIS

AUTORITATE ET CONSENSU
MAGNIFICI IURECONSULTORVM ORDINIS
IN ALMA ALTORFINA
PRO GRADV DOCTORALI

INAVGVRALITER DISPYTABIT

JOHANNES FRIDERICVS Bilger

SVEV. VVÜRTEMB.

AD DIEM 6 SEPT. ANNO 1709.

LITERIS KOHLESII, VNIV. TYPOGR.



1709



PRÆNOBILISSIMO AC PERQUAM STRENUO
DOMINO

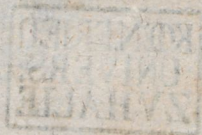
ANDREÆ INGOLSTÆTTERO
SERENISSIMI DUCIS WURTEMBER-
GICI CONSILIARIO GRAVISSIMO,

DOMINO PARENTI IMMORTALITER DE ME MERITO
IN PERPETUÆ OBSERVANTIÆ ET OBSEQUII PIGNUS,
GRATIQUÆ ANIMI PRO INNÜMERIS
BENEFICIIS TESTIFICATIONEM

INAUGURALEM HANC DISPUTATIONEM

DO DICO CONSECRO

J. F. Bilger.





JESUS FORTUNET BENE SUSCEPTA.

§. I.



Lei vox, utrum à Dio, an Divo, an Diei Ety-
 aliunde deducta sit, sollicitus hęc in- mol. re-
 dagare nolo. Faciant id, quibus est *missive*.
 operæ pretium. Vid. interea, si pla-
 cet, Varro *de Lingu. Lat. Lib. 4.*
 Barth. *in Adversar.* Gyrald. *de tem-*
por. partib. Potior mihi cura erit de
 ejus natura, quatenus ad Jurispru-
 dentia limites accedit.

§. II.

More Romano Dies à media nocte incipit, & sequentis *Romanis*
 noctis media parte finitur, itaque quicquid in his viginti qua- *dies est 24*
 tuor horis, i. e. duabus dimidiatis noctibus, & Luce media *horar.*
 actum est, perinde est, quasi quavis hora lucis actum esset,
 definitor Paulo in *l. 8. ff. de feriis.* quem reculit Pontifex Inno-
 centius III. in cap. *consultuit 24. X. de offic. & potest. Judic. de*
leg. Unde tritum illud:

Incipit Ecclesia medio sub tempore noctis.

Et sic dicitur dies esse viginti quatuor horarum. *Alexand. Consil.*
190. Lib. 6.

§. III.

Strict. pro Strictius ex his 24. horis illa pars dies appellatur, quando
spatio Lu- sol est super terram, d. c. *consuluit.* 24. Feder. de Sen. *consil.*
sis, 44. ubi ait: quod dies finiatur ab hora completorii, & quod
 vox non veniat appellatione Diei, nisi per fictionem. Hinc Isidor.
 L. 5. c. 3. Diem per solis præsentiam definit: & Plinio diem ad-
 mittere, est apertis fenestris lucem accipere. *Lib. 9. epist. 36.*
 hoc modo etiam sumitur in *cap. 3. X. de Homicid.*

§. IV.

Et 12. Sæpe numero denotat spatium duodecim horarum, juxta
horar. illud Domini ad Discipulos. Nonne duodecim horæ sunt occasi
 Joh. II. v. 9. Totus autem dies incipit ab ortu Solis, & desinit occasu
 illius, cujus horæ variant pro temporum & Regionum varietate,
 de hoc Paulus Jureconsultus loquitur in l. 2. §. 1. de v. s. scri-
 bens: Cujusque diei major pars est horarum septem primarum,
 non supremarum. Id est: Major pars lucis est a sexta hora ma-
 tutina, usque ad primam pomeridianam, non computatis su-
 premis ante sextam matutinam, quæ supremæ, id est antero-
 res sunt. Petr. Gregor. Tholof. *Syntagm. J. V. l. 42. cap. 32. n. 50.*

§. V.

Nox, Hujus oppositum *Nox* est, *Gen. I. v. 4. l. 124. ff. de v. s.*
mane, Principium Diei veteres appellabant *mane*: vel quia manat ab
 oriente dies, ut vult Varro, de L. L. lib. 5. vel, secund. Ma-
 crob. I. *Saturnal.* 3. boni ominis causa, cum *man* significet bo-
Immane num, cujus contrarium est *immane*, Wissenbach. in *Comment.*
ad d. l. n. 8. & seq. plura legis ap. Antonell. de Tempore legali
Lib. I. cap. 3. num. 20. seqq.

§. VI.

Dies arti- Hic Dies ab ortu Solis ad occasum vocatur Doctoribus
ficialis. *artificialis*, non quod in hominis artificio consistat, sed quia
 Juris artificio applicatur ad actus hominum, ubicunque distinguit
 jus

jus inter diem & noctem. Bald. in l. 8. ff. de feriis. Unde potest per statuta locorum determinari & præscribi, augeri & minui, ut scilicet dies esse censeatur usque ad sonum Campanæ. Anton. tr. de Temp. legal. cap. 3. num. 32. Ubi itaque in dispositione legis vel hominis mentio fit diei, in favorabilibus intelligitur de naturali, in odiosis verò & penalibus de artificiali. Antonell. d. l.

§. VII.

A Die est *Dieta*, quam vocant itinerationem unius diei; in qua assignantur 20. millaria singulis diebus itineranti. Gemin. *Dieta.* *Consil. 27. n. 4.* Tusch. *lit D. concl. 405.* Vid. §. 16. Inst. de excusat Tut. & Curat. & omnino Excellentiss. Dn. D. Spiz, Cod. & J. Feud. P. P. famigeratissimus, Illustris Reipubl. Norimbergensis Consiliarius gravissimus, Facultatis suæ Senior perquam Venerandus, Præceptor & studiorum meorum Promotor adurnam usque colendus, in paraphr. & Comment. ad d. §. 16. Hoc modo Joh. de Janua, *Dieta*, ait, diei itineratio, unde dietare. Continet autem *dieta* legalis 20. millaria Italica: *Dieta* verò vulgaris dicitur illa, quæ habetur secundum consuetudinem Regionis. vid. Fleta *Lib. 4. c. 28.* ap. Carol. du Fresne *Glossar. h.v.* unde Alanus in *Anticlaudio* l. 4. c. 9.

*Illic Saturnus spatium percurrit avaro
Cursu progressuque gravi longaque dieta.*

& *Lib. 6. Cap. 4.*

Tandem fessa tremens, admirans Virgo Dietam.

Explet.

§. VIII.

Diei in Jure frequentissimus est usus, idemque varius, pro *Diei va-*
ratione negotiorum, quæ peraguntur. In Canon. hoc ipsum, *rius usus,*
caus. 33. quæst. 2. sumitur pro Anno. Aliquando pro tempore, *& acce-*
quod dividitur in præsens, præteritum & futurum. Usitatissime *ptio.*
Dies denotat illud tempus, quo aliquid fieri, inchoari vel finire
debet, *arg. t. t. de in diem addit.* Sic cedere diem, & venire *Cedere &*
diem, significat diem obligationis & executionis in l. 213. ff. de venire
v. s. diem,

Indicere. **§. 8.** Ein anders ist / wann die Schuld anhebt / ein anders ist / wann sie gefällig ist / daß man sie fordern kan. Hinc dicitur ein Zins-Tag. In Judiciis diem indicere, ist einen Gerichts-Tag benennen und ansetzen / & è contrario diem proferre, est in aliud tempus rejicere; den Termin aufschemen / prorogiren / verschieben.

§. IX.

Scopus de continuis. De omnibus significatibus hac vice agere non valet, brevitati enim studeo. De continuis saltem pauca in medium afferre animus est. Dicitur autem continuum à continere, quod Germanicè est zusammenhalten. Ut ita continuum sit, quod continuis terminis cohaeret, non interruptum, quod intervallis caret: Wanns aneinander hängt / an einem Stücke / an einer Reihe / veluti possessio continua, non interrupta. Generis continua series dicitur in l. 5. C. de emancip. Græcè *Συναντὸς καὶ διανεκῆς*.

§. X.

Definitio. Dierum continuorum mentio fit in locis infinitis Juris nostri Justiniani. Definiri possunt, quod sint Dies, qui sine interruptione currunt, nullis exceptis aut subductis, sive feriati sint, sive non: neque attenditur, utrum quis sciens sit, an ignorans, absens an praesens, habeatque facultatem agendi, nec ne. Vid. v. g. l. 8. ff. de his qui not. infam. l. 1. §. dies 6. ff. de agnost. vel alend. Lib. l. 31. §. 1. de Usucap. l. 4. C. de quadrienn. praescript. l. ult. C. de tempor. in integr. restit. l. 2. §. 1. de Collus. detegenda. l. 6. ff. de Usu & Usufr. leg. l. 24. in f. ff. ad SCt. Vellej. l. 38. de Excus. Tutor. §. 16. Instit. eod. &c. &c.

§. XI.

Utiles. His opponuntur utiles, qui non currunt, nisi scientibus: Hinc illis ante noticiam potestas agendi, vel juris experiundi

riundi manet semper salva & integra , d. l. 1. §. 6. l. 3. ff. de ac-
cusat. l. 1. ff. de divers. temp. prescript. l. 2. ff. quis Ordo in
bonor. poss. serv. Struv. ad. II. Exercit. 46. §. 13. Lauterbach. Diss.
de Varietate Temp. cap. 2. n. 10. Dn. Bardil. Cognatum meum olim,
 omni honoris cultu memorandum , *Diss. de Temp. Util. & contin.*
 De Anno utili vid. Besold. *Theaur. pract. voce Jahr* & p. 446.

§. XII.

Dividuntur dies continui in strictè sic dictos , & latius *Diviso in*
 consideratos. Strictè sic dictos voco illos , qui coheren- *strictè*
 tiam habent contiguam , quorumve conditio & manet semper *late sic*
 & continuè sive indefinenter eadem , quales sunt dies servi- *dictos.*
 tutis personalis. Servi namque , quamdiu in isthac duriori condi- *strictè.*
 tione continentur , semper iidem sunt , i. e. absque Liber-
 tate , & Dominis suis , velut mancipia obnoxii sunt , adeo , ut nec
 statum , nec caput , nec voluntatem habere dicantur in *§. ult.*
Inst. de Jure Pers. ibi quia nullum caput habent , ubi per ca-
 put intelligitur jus , familia , civitas , Libertas. *l. 3. in f. ff.*
de Cap. dimin. l. 4. ff. de Reg. Jur. Hinc pro nullis haberi
 illos pronunciavit Ictus in *l. 32. ff. de Reg. Juris.* nec inter per-
 sonas referri , Vultej. *ad pr. Inst. de Jure Pers.* ubi scribit : *ser-*
vus est homo , sed non persona. Homo naturæ nomen est ;
 Persona juris Civilis. Theophilo sunt ἀνθρώπων , hinc nec
 civiliter obligantur , nec patrem , nec matrem , nec liberos
 in potestate habere censentur *arg. §. 10. J. de Nupt. Paul. 4.*
Sent. Tit. 10. add. l. 7. ff. unde Cognat. l. 1. §. 4. ad Sci. Tertull.
l. 2. §. 2. cod. l. 12. §. de accusat. §. pen. ibi : servitute cogna-
tio perit. Inst. de Cap. dimin. Una igitur & continua sem-
 perque coherens servis est fors , contigua & indefinens illius
 miseræ conditionis qualitas *l. 5. ff. de Stat. Hom.* licet quoad
 servitia , famulicia & ministeria differant , unusque altero me-
 liori honestiorique loco ad ministerium suum faciendum accom-
 mode-

modetur, seu videre est in §. 7. *Inst. de Injur.* de quo discrimine extat tractatus exactissimus Laurentii Pignorii. Et hujus significatus Dies continui in orbe Politico & Civili occurrunt numero infinito.

§. XIII.

Latè.

Continuum latius acceptum est, quod gaudet intervallis, nec necesse est, ut perpetuò & indefinenter cohæreat; aut idem semper sit tempore, quod etiam continuum civiliter dici Doctoribus solet. *Cald. Consil. 88.* Hoc pacto continuus intelligitur v. gr. commensalis, qui talis habetur, etiamsi quandoque absit. Idem judicandum de continua Residentia, quæ itidem Civiliter exaudienda, nempe horis congruis, salva necessitate & infirmitate, *Cald. d. l. Tusch. lit. C. concl. 977.* ubi allegat illud: *nunquam e manu tua exeat Psalterium*; Subintellige horas congruas. Eapropter si concessum sit privilegium alicui, qui decem annos continuos habitaverit in Civitate, non nocet illi, licet iter faciat aliorum, valetudinis causa, vel messium causa rusticetur, vel negotiandi ergo ad nundinas proficiscatur, nam ex quo reversus est in Civitatem, continuò habitasse reputatur. *Joh. de Immol. Consil. 9. in f. & hoc sensu sumitur Pomponio in l. 8. ff. de Condit. & Demonstrat.*

§. XIV.

*Continuus
Actus.
Testament.*

Continuus actus in Jure vocatur is, qui non admittit alium intermedium. Tale est negotium testandi, sive testamentum, in quo solennitates testium in uno continuo actu peragi debent. *l. 21. ff. qui testam. fac. poss.* Proinde si contractus, aut aliud negotium hisce solennitatibus admisceatur, testamentum vi sua desinitur. *l. 20. ff. de V. S. l. 21. C. de testam.* *Lauterb. ad Tit. qui testam. fac. poss.* dissentit Alciat. *ad d. l. 20. n. 6. & CZ. F. F. part. 3. Const. 5. def. 20.* propter *l. 26. de pignor. act.* Nec obstat, quod testamentum olim per æs & libram fuerit factum,

factum, & ita contractus habuisse speciem. Alciat. d. l. 20. n. 4. Vigl. §. 10. vers. sed neque Inst. de testam. in ord.

§. XV.

Aliter dicuntur in delinquente & facinoroso delicta continua, non quod indefinenter delinquatur, sed quod natura tam prava sit præditus, ut non dimittere peccandi consuetudinem credatur, cui, ut Ulpianus loqui amat in l. 1. ad Sct. Maced. natura sceleris causas ita administrat, ut quavis occasione malè agendi consuetudinem repetat, nec deponat usque ad mortem. Et huiusmodi continuatio facit, ut plura censeantur unicum factum. arg. l. sed si manente s. ff. de precar. Fed. de Sen. Consil. 7. n. 4. v. actus quidam. Alexand. L. 2. Consil. 24. n. 28. Continuatio enim isthæc colligitur ex radice & reliquiis primi delicti emanasse, nec præsumitur poenitentia, nec immutatio aut conversio, etiam si migraverit in alium locum, juxta vulgatum Versiculum:

Cælum non animum mutant, qui trans mare currunt Horatius I

§. XVI.

Epist. XI.

Deinde dies continui dividuntur, ut sint tales, vel ratione initii, vel ex postfacto, ratione cursus. Illi perhibentur, qui incipiunt currere etiam ignorantibus. Hi currunt demum post scientiam continuè cohærente serie, nullo excepto, ne illis quidem, quibus copia agendi non est in iudiciis. vid. Vinn. ad §. 16. Inst. de Excus. Tutor.

§. XVII.

Ignorantibus currunt Dies præscriptionis longi & longissimi temporis, quando quis ob possessionem temporis lege desinit acquirit rei alienæ Dominium, etne Verjährung. Ista est inter præsentis decem, inter absentes viginti annor. pr. Inst. de Usucap. l. fin. C. de Usucap. transform. Hæc triginta & ultra annorum l. §. 1. de præscr. 30. annor. & passim. Quod autem dies

B

præ-

præscriptioni dicti, ignorantibus elabantur, manifestò probat. *l. ult. Cod. de præscript. longi temp. ibi: nulla ignorantia vel scientia expectanda. l. 3. in f. & l. 4. C. de præscript. 30. vel 40. Annor. junct. l. 1. C. si advers. vendit.* Vi horum textuum namque omnis defensio contra præscriptionem 30. annorum excluditur. *Nov. 119. cap. rursus 7. cap. ad aures X. de Præscriptionibus:* ubi quadragenalis præscriptio omnem actionem excludit. *C. Volumus. caus. 16. quæst. 4.* secundum quem præstatur quies inconculsa. *l. ult. C. de fund. patrim. Lib. 11. Et l. 4. C. de præscript. 40. Annorum,* plenissimam munitionem & securitatem tribuit. Profecto enim aliter si statuendum esset, omnis ignorantiam prætendens audiretur, quod foret absurdum. *Tusch. lit. T. Concl. 33. Bald. Consil. 329.* Immo omnes leges tanta solertia de hac materia conditæ nobis servirent, ut loquuntur Doctores, de vento, *sic verkaufften uns Wind.* Nec ratio impulsiva reperiret locum, quæ bonum publicum est, ut litium forensium tandem esset aliquis finis, nec dominia rerum semper hæsitarent in incerto. *l. 1. ff. de Usucapion. Covarr. in Cap. male fidei. de Reg. jur. in 6. p. 1. §. 1. num. ult. & p. 3. pr. 2. 1. Berlich. part. 2. conclus. 10.* Idem sentiendum est de præscriptione rerum mobilium *per l. 31. ff. de Usucapion.*

§. XVIII.

Oppositio.

Sunt tamen multi, qui contrarium defendere conantur, putantes, dari restitutionem in integrum intra quadriennium, quod currit à die scientiæ. *vid. Tusch. dict. conclus. 33.* Verumenimverò pugnat hæc sententia omnino contra leges & jura in præcedenti thesi adducta. Cum enim bono publico sit introducta præscriptio, & Domini rerum usucaptarum tanto tempore à jure suo exclusi, possint nihilominus habere regressum ad rem, à qua juris dispositione cecidere, certè restitutio poterit locum invenire vel minimè. Non siquidem potest exclusus dici, qui a

Præ-

Prætor per in integrum restitutionem suam valet recuperare. *l. 6. ff. de in Integr. rest.* Neque facit quicquam ad rem, quod ignorantia nihil possit imputari. Quandoquidem tam longinquum silentium Domini, in rem suam non inquirentis, habetur pro negligentia præsumpta. Præterea non nuda petitionis sive Domini persona, sed bonum publicum & possessoris persona, quæ tam diuturno tempore fuit in quietâ possessione, & rem, iusto titulo accedente, plerumque pretio comparavit.

§. XIX.

Quicquid autem hujus sit, communissima tamen est inter-Communis pretum sententia, ex capite ignorantie dari restitutionem ob æquitatem, ceu tradit Alexander *consil. 71. n. 3. vol. 1. Wefenbec. consil. 5. n. 32. Mynsing, dec. 21. n. 3. n. 17. Gail. 2. Obs. 19. Fachin. Controv. l. cap. 69. Cz. l. 2. Resp. 66. num. 10. Mev. part. 7. dec. 174.*

§. XX.

Fiscus quoque quatuor annorum intercedente præscriptione bona vacantia sive caduca amittit. *l. 1. C. de quadrienn. præscr. ad bona vacant.* Nam & hic tempus continuum est ignorantie elabens. *d. l. 1. ita vacant.* ut possessor post lapsum hujus spatii tutus sit ab Impetitione fiscali. *l. 6. §. 7. ff. si quis omiff. caus. testam. l. 18. ff. de usucap. l. 10. ff. de divers. temp. præscript. l. 1. §. 2. ff. de jure fisci.*

§. XXI.

Huc referenda veniunt ob similitudinis rationem bona caduca sive fisco commissa, ob non solum vectigal, in quibus ob præscriptio intra quinquennium decurrit. *l. 2. C. de vectigal. & gal non Commiff.* Hoc scilicet spatio præterlapso, præscriptio Gabellario & fisco potest opponi, *Farinac. q. 173. n. 49. p. 1. Balb. de præscript. p. 2. part. 5. pr. q. 1. n. 4. Mascard. de Probat. Concl. 837. Rosenthal. de feudis c. 5. concl. 42.* Et hoc procedit etiam si res, pro qua vectigal non fuit solum, adhuc extet. *l. 1. C. d. t. Vid. Brunnem. ad d. l. 1. & 2. C. de Vectigal. & Commiff.*

§. XXII.

De Mi-
nor. rati-
habiti.

Minor majorennis factus, si à tempore alienationis per tutorem inuulter factæ, quinquennium præterlabi sinat, ratificare illam censetur, ut restitui amplius non possit. *l. ult. C. Si major factus.* Etsi enim restitutio in integrum contra actus validos quadriennio præscribatur *l. ult. C. de temp. in integr. &c.* attamen quinquennale Silentium actus per se non validos convalidat *l. ult. C. Si major factus.* Accurf. *ibid. CZ. L. 5. R. 75. n. 6. & seq. n. 12.* adde *l. 2. C. si Major fact.* Et quamvis notum sit aliàs, quod illa, quæ ab initio nulla sunt, ex postfacto non possint ratificari, *l. 19. §. Idem est, ff. de novationibus. l. 3. §. scio ff. de minoribus.* Fallit tamen ista Regula in ea ratihabitione, quæ à lege introducitur, quoniam tuuc lex ipsa per temporis decursum supplet defectum solennitatis & formæ. *Gloss. in dicta leg. verb. comprobaverint.* Unde cursus ille quinquennii *in d. l. ult. Si Maj factus* non est præscriptivus, sed ratihibitionis inductivus, & sanat omne nullitatis vitium, ex quovis capite proveniens, uti post Heig. *part. II. q. 19. n. 9.* tradit Carpov. *d. l. n. 21.*

§. XXIII.

De cri-
min. præ-
script.

Criminum insuper præscriptionem temporis continui esse, nullus dubito. Est autem Præscriptio hæc modus, quo crimina per lapsum temporis à lege definiti tolluntur, & pœna alias illis imponenda aufertur. *l. 12. Cod. ad L. Cornel. de fals.* Zanger. *tr. de Except. p. 3. C. 10. n. 28.* Originem traxit abolitio hæcce procul dubio à Græcis. Solonem crimina vicenniali Silentio extinguentem imitati sunt Romani, quod postea Diocletianus & Maxim. *in d. l. 12.* confirmarunt.

§. XXIV.

Quoad Jus
Canon.

Nec aliud dicendum de jure Canonico arg. *C. I. X. de nov. oper. nunc. Rittershus. different. Juris Civ. & Canon. in præm.*

non

non attento, utrum per viam accusationis procedatur, an a Magistratu ex officio contra reum instituat inquisitio l. 12. de divers. temp. prescript. l. 2. ff. de Custod. reor. l. 2. C. de Abolit. Hippolic. singul. 184. Tessaure. Decis. Pedam. 208. n. 1. & 10. de V. S. Farinac. Quest. Crimin. 16. n. 3. Porro nec occulta delicta ab hac prescriptione excipiuntur. Eapropter licet ob ignorantiam non potuit vindicari delictum, nihilominus tamen prescriptionis tempus tanquam continuum etiam ignoranti currit. Tess. dec. 208. in fin. Moller. ad Constit. Elector. Saxon. 19. part. 4. n. 6. Dieteric. in Colleg. Crim. C. 10. §. 7. n. 34.

§. XXV.

Quid de jure Saxonico circa prescriptionem Criminum & Saxon. sit statuendum, questionis est. Utuntur enim Saxones Prescriptionum duplici genere. Rerum mobilium uno, anni mirum & diei, hoc est sex septimanarum supra annum. Land-Recht Art. 28. & Reichsbild Lib. I. art. 4. ubi Gloss. altero immobilium, quæ constat 30 annis, adjecto anno & die: dreißig Jahr / noch ein Jahr und Tag / das ist sechs Wochen und 3. Tage Land-R. Lib. I. art. 20. ibique Gloss. Carpz. p. 3. Const. 3. def. 3. & 5. Ad alterutram harum Criminum prescriptionem etiam pertinere volunt aliqui. Rectius autem statuitur, jus illud de jure Civili hac in parte nihil innovasse, prout pluribus demonstrat præclarissimus quondam Jctus Petr. Heig. part. 1. quest. 16. n. 42. & seqq. usque ad n. 51. & hanc sententiam præjudicio illustrat Carpz. Prax. Crim. quest. 141. n. 17. his verbis: So mag nunmehr gestalten Sachen nach / wegen der von dem gefangenen selbst angeführten Prescription und Verjährung der 20 Jahr / weil dieselbe nach gemeinem Wahn der Rechts-Lehrer / so über die Sächliche Rechte commentiret und geschriben / nicht aufgehoben / sondern in Gebrauch und Übung nochmahls gehalten

halten wird / wider ihn den Gefangenen über das allberei-
 tete erlittene Gefängnis ferner nichts fügenommen werden /
 und wird demnach derselbe / jedoch wann er zuvor die sie der gefäng-
 l. Einziehung aufgewendete Unkosten erstattet / der Haft auf einen gewöhnlichen Urfehden
 billig entledigt. **B. N. W.**

§. **XXVI.**

*Dies
Luctus.*

Diebus continuis accensentur dies Luctus, qui intra an-
 num itidem ignorantis uxori currunt in l. 8. ff. de his qui not.
 infamia. ubi Ulpianus hæc habet verba. *Sed cum tempus Lu-*
ctus continuum est, merito & ignorantis cedit, & ideo si post
legitimum tempus cognovit, Labeo ait ipsa die & sumere eam
lugubria & deponere. Annus igitur intra quem mulier nu-
 bere non debet, currit ignorantis ex die mortis mariti, ita,
 ut si postea cognoverit maritum mortuum esse, poterit lugu-
 brem vestem assumere, & statim iterum deponere. Per lugu-
 bria autem non solum vestes intelliguntur, l. 15. §. 27. ff. de in-
 jur. l. 15. C. Ex quib. Caus. infam. verum etiam mulieres absti-
 nere decebat à Conviviis, ornamentis & alba veste. Paul. 1.
 sent. 21. §. 3. Et ita aurum, purpuram & monilia deposuerunt,
 atram vestem sumpserunt; aliaque tristia signa ediderunt. add.
 Maserag. 3. Miscell. 14. allegat. à Gothofr. ad d. l. 8. edit. Amst-
 lod. de aliis notatu dignis vid. Brunnem. *ibid.* per tot.

§. **XXVII.**

*De Collus.
deteg.*

Est & in collusionem detegenda quinquennium continuum, per
 l. 2. §. 1. de collus. detegenda. Nimirum quia Domini colludebant
 cum servis suis, efficientes eos pronunciarum ingenuos, ut sic ad-
 mitterentur ad honores & dignitates, quod nefas habebatur,
 Scrum factum est, quo cavebatur, ut, qui collusionem istam
 detexerit, habeat illum ingenuum falsò judicatum in servum
 suum. Et hanc collusionem detegere, usque ad quinquennium
 post

post latam sententiam permiffum erat. Sed quia hæc materia in Republ. noſtra, nullum amplius habet ulum, plura non addam, vid. Brunnem. *ad h. tit. de colluf. detegenda ff. & Cod.*

§. XXVIII.

De doli actione difertè aſſeritur, illam eſſe continuam, intra *Aſſio* biennium, tam ratione initii, quam decurfus, aded ut igno- *Doli.* ranti etiam currat. Ita namque Imperator Conſtantine in *l. fin. C. de dol. mal.* reſcribit Symmacho Vicario. Optimum duximus non ex eo die, quo ſe quiſque admiſſum dolum commemoraverit, neque intra anni utilis tempus, ſed potius ex eo die, quo aſſeritur commiſſus dolus, intra continuum biennium, de dolo actionem moveri, ſive abſuerit, ſive præſto ſit is, qui dolum ſe paſſum eſſe conqueritur. Brunnem. *ad eand.* Poſt biennium tamen competit in factum actio, de eo quod ad reum pervenit. *l. 28. in f. & ſeq. ff. eod. Gothofred. ad d. l. ult. Cod. Lauterbach. in Compend. tit. de dol. mal. in fin. Cujac. ad Paul. l. 27. in fin. eod. tit.*

§. XXIX.

Notabilis extat caſus biennii continui in *l. 6. ff. de uſu & uſufr. legat.* ubi quidem tempus currit etiam ignoranti, verum nihilominus tempore iſto elapſo ſuperest actio, non quidem ad rem, quæ cum biennio continuo eſt extincta, ſed ad pretium & intereſſe; ſpecies facti nimirum talis eſt: Titius legavit *Notab.* mihi uſumfructum fundi ſui ad biennium continuum, a tempore *Caf.* mortis ſuæ numerandum. Hæres impedimento eſt, quo minus uſumfructum intra præſcriptum tempus accipiam, idcirco poſſum ab eo petere æſtimationem iſtius uſuſfructus biennalis, non ipſum uſumfructum, qui perit. Tenetur enim mihi hæres propter moram ſuam perinde, ac ſi alia aliqua res mihi legata in rerum natura eſſe deſiſſet. Brunnem. *ad h. l. 6. Cujac. ad eand.*

§. XXX.

§. XXX.

Transitio. Vidimus huc usque Dies ratione initi. qui currunt, tam scientibus, quam ignorantibus: sequitur contemplari nunc illos, qui quidem ignorantibus non incipiunt præterlabi, sed tamen post scientiam currunt continuè, non exceptis diebus sacris, aut illis, quibus jus non dicitur, quos nefastos alias vocant.

§. XXXI.

Utiles rat. curs. His opponuntur ratione curius Dies utiles, in quibus eximuntur dies festi, feriatì & non juridici. Veluti si cui terminus ad agendum sit præstitutus quatuor Septimanarum, tunc dies sacri, qui continentur intra illud spatium, als **Sonn- und Feiertage** / omnes eximuntur. Ponamus in istis quatuor Septimanis includi Festum Nativitatis Christi, aut Paschatos, quibus, quia feriarum multarum continentur, hæ omnes subducuntur, aliisque subsequenter Juridicis replentur, donec numerus dierum ad quatuor Septimanas referri solitorum fuerit redintegratus. vid. l. i. ff. de divers. temp. præsc. Bicc. *ant. sect.* s. d. 162 | *Mynsing. ad. Inst. pr. de vi honor. rapt.* Ruding. 13. *Observ. sing. c. 1.* Hac ratione si dies vel terminus citationis sive comparationis in feriatum incidat, citatus hunc prætermittit, & sequenti Juridico comparet, unde etiam citationibus clausula inferi solita, **Da derselbe nicht ein Gerichts-Tag seyn würde / den nächsten Gerichts-Tag darauf zuerscheinen.** Rosbach. *Process. civil. tit. 38. n. 18.* Gail. 1. *Observ. 53.*

§. XXXII.

Fasti, Vocantur dies Juridici, i. e. in quibus judiciales actus exercentur, **Gerichts-Amts- und Process-Tage** / alias etiam fasti, inde apud Romanos ita nuncupati, quod in illis Prætor liceret fari tria verba, **Do : Dico : Ad dico.** Do nimirum Bonorum Possessionem, Tutorem, Judicem &c. dico jus, addico Dominium

nium in rei vindicatione victori. vid. Macrob. 1. Saturn. 19. Rosin.
Antiquit. Rom. 4. 3. Varro 5. de LL. Briffon. de Formul. Nefasti Nefasti.
 è contrario dicebantur, per quos nefas erat Prætori fari illa tria
 verba. Varro d. l. 5. Huc alludit Ovidius: 1. Pastor.

*Ille nefastus erat, per quem tria verba silentur,
 Fastus erit, per quem lege licebit agi.*

§. XXXIII.

Cum de continuis mihi agendum sit, missis utilibus, dabo *Exem-*
 unum vel alterum exemplum, ut superius tradita definitio cla- *plum de*
 rior evadat. Primum depromo ex §. 16. Inst. de Excusat. *Excusat.*
 Tutor. ubi illi, qui tutores dati sunt, si se excusare voluerint a
 delato munere, causas excusationis suæ proponere debent intra
 quinquaginta dies, ex quo cognoverint se esse datos. Eandem
 rem proponit Ictus in l. 13. §. 1. seqq. & §. 9. ff. eod. Conce-
 duntur hic dies 50. continui, feriatis comprehensis, l. 1. ff. de
divers. temp. preser. intra hos allegandæ sunt causæ, sed ter-
 minatio non tam arctè est constricta: toti enim negotio pera-
 gendo sive ad finem deducendo præfixi sunt quatuor menses
 juxta l. 33. ff. eod. tit.

§. XXXIV.

Proponendæ nimirum sunt hæ excusationum causæ coram *Tutorum.*
 eodem Judice, non coram superiore, mediante appellatione.
dict. §. 16. Inst. quod D. Marcus effecit, cum antea non minus
 à delatione tutelæ, quam alterius muneris fuerit appellatum. l.
 1. §. 1. & 2. ff. *quand. appell. l. 18. Cod. eod. l. 13. pr. ff. eod.*
Vin. ad d. §. 16. Brunnem. ad l. 6. C. d. l. ubi reddit rationem,
quia, scribens, Judicis delatio non est sententia, sed decre-
tum, ut moram non patitur hac res, & non est jurisdictionis,
nec statim debet Pupillus trahi ad Superiorem. vid. Marant. p. 6.
tit. de appellat. n. 324. Faber in Cod. tit. de appellat. desin. 18.
Montanus de tutel. cap. 33. Reg. 2. Caterum quomodo dies illi
 C quin-

quingenta continui sint numerandi ratione illorum tutorum, qui dati sunt ultra centesimum lapidem habitantes, & quid per centesimum lapidem intelligatur, luculenter exponit supra laudatus Excell. Dn. D. Spiz. in Paraphr. & Commentar. ad d. §. 16.

§. XXXV.

Alia. Huc pertinet biennium, quod querelæ non numeratæ pecuniæ §. *un. Inst. de Lit. Obl.* datum est: ut & præscriptio annalis in actione injuriarum *l. 5. de Injur.* quadriennium restitutionis in integrum, de quo in *l. ult. C. de tempor. in integr.* Wurmser. *L. 1. tit. 25. obs. 4.* Terminus porro probatorius à Judice præstitutus; Fatale item Appellationis, & in Jure Saxonico Leutationis, quod intra decem dies continuos post latam sententiam est interponendum *l. 1. C. de Feriis l. 4. C. de Lib. Caus. l. 3. C. quom. & qu. Judex. Gail 1. Observ. 139.* & alia bene multa, quæ singula exponere institutum meum non permittit. Regula tamen generalis hic notanda, quod tempora, quæ à noticia currere incipiunt, ex post facto sint continua, ab initio verò ante scientiam utilia Tusch. *Lit. T. concl. 33. n. §.*

§. XXXVI.

De Divortio.

Singulare est, quod in quibusdam dies continui computandi sint statim ab actus momento, ita ut tempus illico incipiat labi, quemadmodum fit in divortio per *l. 1. §. 1. ff. de agrost. vel alend. Liber.* ubi mulier prægnans jubetur denunciare marito intra triginta dies post divortium connumerandos se esse prænantem. Dies autem istos 30. debemus accipere continuos non utiles a die divortii *d. l. 1. §. 9.* quo textu utraque phrasis post divortium, & ex die divortii, eandem habet significationem, ut comprehendat nimirum ipsum diem adhuc pendentem, non præterlapsam. Nam dictiones a, ex, & post, eandem vim habere latè docet Tiraquell. *de Retrait lignagier §. 1. Gloss. II. n. 31. & seqq.* ex quo Alb. *in §. mulier dict. tit. hæc duo loca invicem*

vicem conferens, asserit in eo Casu diem divortii computari, quod etiam textus *in l. si in Asta 12. §. ult. de pos.* apertè monstrat, ea nimirum verba: ex die quo quid actum est, ipsum quoque diem comprehendere: quæ significatio nec aliis Scrip- toribus incognita est. Ita enim Livius *lib. 4. ex qua die, ait, scriptæ conditiones pacis editæ Nabidi forent, ea dies ut induciarum principium esset*; in quibus verbis ipsa dies continetur.

§. XXXVII.

Quodsi ergo uxor post divortium pariat, denunciatio- nem omiſſa, præjudicat partui, quoad statum, salvo tamen iudicio ordinario *l. 1. §. 4. d. t.* Si verò denunciatione facta maritus custodes non miserit, tenetur partum agnoscere, potestque ad id faciendum compelli. Barboſ. *p. 1. rubr. ff. solus. matrim. n. 18. Brunnem. ad l. 1. ff. de agnosc. vel alend. Liber. n. 6.*

§. XXXVIII.

Simili modo incipit computatio dierum a die actus, non De Inter- demum finito die *in l. 1. §. ex die quo, ff. de vi & vi armat. dist. Unde Siquidem & ibi fructus sunt restituendi, non demum post diem vi- dejectionis, sed ex die, hoc est, illi etiam, qui eo die sunt percepti. Atque sic currit tempus de momento in momentum. Idem dicendum de diebus Appellationi præstitutis *l. 1. §. biduum Tempus de mom. in §. ff. quand. appelland.* ita ut computentur ex die latæ sententiæ. *mom.**

§. XXXIX.

Ejusmodi tamen computatio non procedit in dilationibus, quibus partibus injungitur, ut veniant in iudicium, quæ dila- tiones diem termini non includunt. Bald. *c. super eo col. 1. de appelat.* Quia propria & genuina est dilationis natura, differre. *l. 1. ff. si quis caut. in jud. l. etsi post tres. §. ff. eod. c. consuluit. 24. X. de offic. & pot. Jud. del.* Et istud procedit in omni dilatione legali & statutaria. *Cap. frequens. de restit. spol. in sexto cap. 1. de except. eod. libr. 6.*

§. XL.

*Dies Mef-
fis.*

Addam hic quædam de diebus Messium & Vindemiarum, qui etiam sunt continui, sed habent certam determinationem, tam ratione initii, quam finis. Illi nimirum ex lege Imperii, ordinat. Camer. à die 8. Jul. usque ad diem 14. Aug. inclusivè. part. 2. §. 7. Alias dicuntur dies caniculares, à cane, cælesti fidere, ita nuncupati, quorum termini hoc versiculo includuntur.

Margaris os canis est, caudam Laurentius addit.

*§ Vin-
dem.*

Vindemiarum verò termini dependent ab arbitrio Magistratus, incidunt tamen ut plurimum in mensem Octobrem, de quare locorum illorum, in quibus vini copia nascitur, statuta erunt inspicienda. de mea patria videri potest *Wartenberg. Landes-Ordnung* p. 45. & *Herbst-Ordnung* §. 1. 2. nec non *Land-Recht* p. 1. t. 22. §. fin.

§. XLI.

*Sunt Fe-
ria hu-
mana.*

Hi dies itidem pro feriatis reputantur, non quidem cultus divini contemplatione, verum respectu judiciorum. Hinc ferie humanæ appellantur, quibus colligendis fructibus & uvis vacatur, atque ab actibus judicialibus, maximè verò a litibus & controversiis abstinetur, *l. 1. l. 6. ff. de feriis*. adeò ut nemo possit ad Judicem venire invitus compelli. *l. 1. ff. d. t.* licet ipsemet agrorum vel vinearum possessiones aut occupationes non habeat. Nam hæ ferie proficiunt omnibus, etiam studiosis & literatis. *Wesembec. in Paratit. de fer. n. 7. Zanger. tr. de Except. p. 2. cap. 7. n. 12. & seqq.* vid. *Ordinat. Scholastic. Elect. Sax. p. 3. tit. von Schul-Feyrtägen.* & in *Universitat. Ordin. Tit. von Serien und Vacanzen.*

§. XLII.

*Observa-
tionis ra-
tio.*

Harum tamen observationis ratio non tam exacta est & præcisa, quin possit recedi voluntate eorum, ad quos res spectat.

Stat. Sunt enim in favorem civium introductæ, quibus quilibet renunciare valet *l. pen. C. de pact.* Sed & quarundam causarum favor tantus est, ut admittantur hisce feriis; veluti appellatio, *l. 1. Cod. de feriis.* plures exceptiones similes vid. *in l. 2. ff. cod. l. 8. §. 2. de tutor. & Curator. dat.* evolve omnino Lauterbach. *disp. pecul. de Feriis §. 26.*

§. XLIII.

In camera Imperiali Libelli supplices recipiuntur, Man-^{In Camera} data decernuntur, ad consilium itur, & relationes audiuntur. Ord. Cam. part. 2. tit. 33. Roding. *Pandect. Camer. Lib. 2. tit. 12. n. 6. in not.* ubi additur. Audientias tamen hisce feriis nullas celebrari, quamvis contrarium disponat Rec. Imp. de Anno 1654. §. die Unterscheidung 88. verf. dann secundo in den cunicular-Ferien und andern Vacanzen, ausgenommen den Feiertagen vormitragß / wenigß auch wenn die Assessorres in Rath zu gehen pflegen / gehandelt. Lauterbach *d. dispur. §. 27.*

§. XLIV.

Quin immo sunt hæ ferie ita comparatæ, ut etiam in die-^{Sacra ali-} bus sacris & cultui divino consecratis exceptionem suppeditent, ^{quando his} ita ut rusticæ operationes illis alias prohibita necessitatis ratione ^{feriis in-} permittantur. per *l. 3. C. de feriis*, ne die dominica quidem ^{terrum-} excepta. Verba dictæ legis 3. quia notabilia sunt, integra huc ^{puntur.} transcribere placet. Omnes Judices urbanæque plebes & cunctarum artium officia venerabili die solis quiescant. Ruri tamen positi agrorum culturæ liberè licenterque inserviant, quoniam frequenter evenit, ut non aptius alio die frumenta sulcis aut vineæ serobibus mandentur, ne occasione momenti pereat commoditas cœlesti provisione concessa. vid. Grœnweg. *ad eandem*, ubi testatur, quarundam Regionum moribus permiffum esse, messis tempore, diebus etiam sacris, fructus maturos se-

care & colligere, quamvis Leo Imperator licentiam legis ter-
 tia non voluerit approbare. Melius sane & rectius, excusa-
 tioneque insuper magis dignum est, rusticos hujusmodi operis
 ex necessitate temporis partem aliquam impendere, quam po-
 tionibus, iusibus, & saltationibus, aliisque cupidinibus carnis,
 quemadmodum in publicis diversorilis hisce diebus festis frequen-
 ter fieri assolet, litare. v. Riccin. *Lib. 6. Lucubr. c. 22.*

§. XLV.

De Me-
 tallis.

Superiorem permissum etiam ad metalla facienda, neces-
 sitate id postulante, protrahunt Riccin. d. 1. In pluribus locis
 conciones hebdomales penitus istis feriis humanis cessare jubentur,
 prout hoc constat ex ordinat. Ecclesiastica Ducum Saxon,
 Vinariens. *part. 2. c. 5. n. 9.* verb. und weil der Bauerzman
 in der Ernd-Zeit mit Einsammlung des von Gott be-
 scherten Segens / mehr als sonst zu thun / seynd berührte
 te Wochen-Predigten von Margaretha an bis auf Mi-
 chaelis einzustellen / so bald aber hernach widerum an-
 zufangen.

§. XLVI.

Halecia
 capiuntur.

Eadem necessitatis ratione, quæ legem non habet, &
 ideo facit licitum, quod alias non esset licitum, Pontifex in C.
 3. X. de feriis. indulget Parochianis diebus Dominicis aliisque fe-
 stis, si halecia (Piscium genus, quod rarius & certis diebus
 saltem apparet) terræ se inclinaverint, eorum captioni intendere,
 sub hac conditione, ut Ecclesiis circumpositis, & Christi pauperi-
 bus congruam faciant portionem. Idque locum invenit in omni
 Genere piscium, quorum piscatio aliquo tantum tempore exer-
 cere potest, quales sunt punni, spodi seu sardæ, ceu ex aliis
 refert Gonzalez ad d. c. 3. Per congruam autem portionem
 Glossa & alii interpp. decimam partem intelligunt, quam non
 per modum consilii, sed ex præcepto inferendam docent Bald.
 Abbas Ancheran. in d. c. 3.

§. XLVII.

§. XLVII.

Tandem reperiuntur quædam negotia, quæ uno anno *Annus bo-*
 continuo finiuntur, ut sunt, verbi gratia, bona Ecclesiastica ad *na ad Ec-*
 Ecclesiam reversa, quæ post annum continuum inducunt in *clesiam re-*
 corporationem, ut dicantur effecta de mensa. *Alex. Consil. ult. versa, fa-*
num. 7. lib. 4. Ita post lapsum anni non amplius dicuntur sponsi *cit incor-*
 vel nuptiæ. *Tusch. lit. T. concl. 28.* Sic, qui quindecim annis contin- *poratio-*
 nuis servivit, ad Libertatem perducitur, & civis Romanus fit. *nem*
l. 1. C. si mancip. it. fuer. alienat. mensa.

His continuum meum claudam: Potuisset quidem hoc *Epilogs.*
 argumentum, pro amplitudine & dignitate sua, prolixius ex-
 poliri, verum propositi memori, mihi non tractatum,
 sed specimen disputationis inauguralis fuisse scribendum, fi-
 lum abrupto, Antiquum dierum pro continuis suis bene-
 ficiis in me quotidie collatis, humillima mente gratias agens,
 insimulque petens, ut in me dies *Benedictionum suarum*
 continuet, quorum non est

F I N I S.





Adenus abfueram, varias dilapsus
ad oras

Vallis ut & collis culmina multa
videns.

Hocce moræ verò fuit, ut non pignus amoris

Hæc præfens fruerer, *dulcis Amice*, Tui.

Attamen hoc factum præfens hæc corrigit hora

Ut redeunte TIBI me novus exit honor.

Ipse etiam video, video lætorque quod ampla

Præclaræ Themidos præmia rite feras

Hinc adeo calidum votum plaudentis Amici

Suscipe, nec verso pollice quæso præmas,

Sit novas hic Titulus TIBI felix, omine fausto

Ex Doctōrando sic mihi Doctōr eris.

Gratulationis ergo monumentum

hocce veræ amicitie

posuit

M. ALBRECHT HEERING

Med. Cand.

Mildorf, Diss., 1708/09

ULB Halle
004 574 63X

3



TA → OL

neu 7+ 13 verknüpft und f





G. 1. num. 11.
1709 2a

L. L.
DE

DIEBVS CONTINVIS

AVTORITATE ET CONSENSV

MAGNIFICI IVRECONSULTORVM ORDINIS

IN ALMA ALTORFINA

PRO GRADV DOCTORALI

IN AVGVRALITER DISPVTABIT

JOHANNES FRIDERICVS Bilger

SVEV. VVÜRTEMB.

AD DIEM O SEPT ANNO ob 1709.

LITERIS KOHLESII, VNIV. TYPOGR.

